

**DONES I POLÍTICA: UN ANÀLISI DE
LA PARTICIPACIÓ I
REPRESENTACIÓ POLÍTICA DE LES
DONES DES DEL MARC DEL
CONSELL D'EUROPA**

**34è CURS ANUAL DE DRETS HUMANS 2016. UNA LLUITA ACTIVA PER LA
IGUALTAT DE DRETS ENTRE HOMES I DONES**

Realitzat per: NAHI DRAMMEH SILLAH

*“Jo no desitjo que les dones tinguin poder sobre
els homes, sinó sobre elles mateixes”*

Mary Wollstonecraf

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ

1. D'ON VENIM, DE QUIN CONTEXT PARTIM?	5
1.1 Poder Legislatiu_Cambra Baixa	6
a) Dones i homes electes a les cambres baixes.....	6
b) Estats membres amb legislació sobre quotes	8
c) Creació de quotes voluntàries des de partits polítics	10
1.2 Poder Legislatiu_Cambra Alta	11
a) Dones i homes electes a les cambres altes.....	11
1.3 Poder Executiu	12
a) Caps d'Estat.....	12
b) Caps de Govern	13
c) Ministres	13
2. CAP A ON ANEM? L'ESTRATÈGIA DEL CONSELL D'EUROPA	15
2.1 Objectius estratègics.....	16
2.2 Actors que hi intervenen	18

CONCLUSIONS

BIBLIOGRAFIA

INTRODUCCIÓ:

Aquesta petita recerca, lluny de voler ésser una investigació vasta, té com a títol “*Dones i Política: Un anàlisi de la participació i representació política de les dones des del marc del Consell d’Europa*”. Per tant, l’anàlisi del mateix es limita a l’àmbit geogràfic d’Europa.

L’elecció d’aquest tema és el resultat, per una banda, de l’interès personal, com a dona i estudiant de Ciències Polítiques i de l’Administració, de voler ocupar en un futur un càrrec diplomàtic, que no deixa de ser participació i representació política de les dones, i per l’altre de voler-se centrar en algun aspecte del Consell d’Europa, tal i com estableixen les “Bases per a la realització d’una visita d’estudis al Consell d’Europa i al Tribunal Europeu de Drets Humans”.

La investigació es troba dividida en dos punts, el primer dels quals no és més que l’anàlisi de la situació de les dones en la participació i la seva representació en els màxims òrgans de decisió política de qualsevol país europeu, posant de relleu la incidència de mesures que les afecten, com en són les quotes. L’objectiu d’aquest mateix punt és intentar donar una imatge de tot el context, per poder, després, examinar-la a les conclusions, així com la seva relació amb les mesures adoptades pel Consell d’Europa.

El segon punt a treballar és l’estratègia adoptada pel Consell de Ministres del Consell d’Europa, l’any 2013, com a manifestació del seu compromís per a la lluita per la igualtat de gènere. En concret s’anалitza quines són les principals notes característiques de la mateixa i els objectius perseguits, amb especial èmfasi a l’objectiu relacionat amb la participació i representació política de les dones. Finalment s’anалitzen els actors que participen per a dur-la a terme.

Per acabar, hi segueixen les conclusions arribades després de la investigació, així com la meva opinió/reflexió de forma més genèrica en termes de participació i representació de les dones a la política. Tot això, sense perdre de vista la perspectiva de Drets humans.

1. D'ON VENIM, DE QUIN CONTEXT PARTIM?

En l'àmbit mundial, i tal i com bé apunta ONU Mujeres, les dones tenen poca representació com a votants, en els càrrecs directius, en els càrrecs electes, en l'administració pública, en el sector privat i en el sector l'acadèmic. Més concretament, els dos principals impediments i causes d'aquesta poca representació són: les barreres estructurals creades per les lleis i institucions discriminatòries, i les fissures relacionades amb els pocs recursos que tenen les dones en detriment dels homes per a accedir a l'educació, als contactes i els recursos necessaris per convertir-se en líders¹.

Entrant en el marc europeu, la situació no és molt diferent de la mundial, per a la qual cosa, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa, van aprovar l'any 2003, la Recomanació Rec (2003) de participació equilibrada d'homes i dones en els processos de presa de decisions polítiques o públiques. No obstant, existeix, també, la Recomanació del Consell de Ministres Rec (2007) cap als Estats membres sobre Normes i Mecanismes d'Igualtat de Gènere, la qual serveix com a guia per incorporar la igualtat d'oportunitats i el tracte entre homes i dones en tots els camps d'actuació i en tots els nivells, establint normes generals i específiques per aconseguir-ho².

La Recomanació del 2003 instava als Estats membres a adoptar mesures per millorar la situació de les dones, considerant que la desigual participació de les dones en la vida pública i política constituïa un dèficit democràtic. Entre els diferents objectius, directrius i mesures establertes per a la correcció de la situació, destacar la definició de participació equilibrada de tots dos gèneres, la qual suposa una representació mínima, tant d'homes com de dones, del 40%, sota de la qual ja no estaríem parlant de participació equilibrada. A més a més es feia una crida als Estats membres a supervisar i avaluar els progressos aconseguits per a la representació equilibrada d'homes i dones a la vida política i pública i comunicar regularment al Comitè de Ministres les mesures dutes a terme i el progrés realitzats. Per això, el Comitè de Direcció d'Igualtat entre Dones i Homes, la qual se li havia atorgat la tasca de seguiment de la Recomanació, realitza dues rondes de monitorització, sobre la base de qüestionaris pels anys 2005 i 2008, el títol dels quals era "*Questionnaire on Gender Segregated Data on the Participation of Women and Men in Political and Public Decision-making*".

¹ ONU Mujeres. "Liderazgo y participación política".

² Council of Europe. "Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers to member states on gender equality standards and mechanisms"

D'aquí, en sorgeix un estudi de la Divisió d'Igualtat de Gènere del Directori General de Drets Humans i d'Assumptes Legals del Consell d'Europa, anomenat "*Parity Democracy: a far cry from reality*" i que posarà de relleu la situació de la desigualtat de gènere a nivell europeu, àmbit temàtic el qual ocupa aquest apartat³.

Certament, l'estudi es tracta d'una comparació dels resultats obtinguts de la primera i segona ronda de monitorització, mencionades amb anterioritat, comparant la situació de la participació i representació les dones en els poders legislatiu, executiu i judicial, i al servei diplomàtic. També s'estén tal comparació en el sí del Consell Europeu. Malgrat tot, aquest treball es centrarà únicament al que respecte al poder legislatiu i executiu.

Entrant ja en l'anàlisi de la situació de la participació i representació de les dones al nivell europeu, i seguint la comparació per òrgans, a través de l'estudi de la Divisió de la Igualtat de Gènere, dir-ne el següent:

1.1. PODER LEGISLATIU _ CAMBRA BAIXA:

En aquest àmbit, l'estudi compara quina és la condició de les dones a les cambres baixes de 34 països europeus els anys 2005 i 2008, les dones i homes que surten electes en funció del sistema electoral que disposen, i el possible impacte de les lleis sobre quotes i les regulacions de quota voluntàries de partits polítics. En aquest cas, l'apartat es centrarà únicament en el primer i últim aspecte.

a) Dones i homes electes a les cambres baixes:

A través de la següent taula, es pot observar, una clara evolució pel que respecta a les dones escollides representants a les cambres baixes dels diferents països europeus, comparant els anys 2005 i 2008.

Tenint en compte la taula número 1 de l'estudi, la mitjana de dones electes als diferents Congressos durant l'any 2005 va ser del 21,8% mentre que l'any 2008 aquesta va créixer i es va situar al 23,7%. Per tant, es produeix un creixement de dos punts percentuals.

Entrant en l'anàlisi més detallat, cal remarcar els països amb més dones electes i els que menys. L'any 2005, els països amb un percentatge més elevat de dones a les cambres baixes eren Suècia, Finlàndia, Països Baixos, Dinamarca, Noruega, Bèlgica, Espanya,

³ Taveres, Regina. "Parity democracy: a far cry from reality". Directorate General of Human Rights and Legal Affairs, 2010, Estrasburg.

Islàndia i Alemanya, movent-se en un interval d'entre el 30% i 47%. L'únic país que sobrepassava el 40% era Suècia, amb un percentatge de dones electes del 46,4%.

En quant els països amb menor percentatge de dones electes hi figura Turquia, Ucraïna, Armènia, Itàlia i Hongria, cap dels quals arribava al 10% de dones electes.

Per una banda, la situació canvia l'any 2008, on els països amb més representació de dones segueixen essent els mateixos i dels quals se'n pot destacar com l'any 2008 ja en són tres els països que superen el 40%, Suècia, Països Baixos i Finlàndia. Per l'altra banda, els països amb menys del 10% de dones electes a les seves càmeres baixes són: Ucraïna, Armènia i Turquia, amb un 8,4%, 8,4% i 9,1%, respectivament.

Table 1. Women and men elected representatives in single/lower houses

	2005			2008			Evolution
	Woman president	% women	% men	Woman president	% women	% men	
Armenia		5.3%	94.7%		8.4%	91.6%	3.1%
Austria		33.0%	67.0%		25.8%	74.2%	-7.2%
Azerbaijan		10.5%	89.5%		11.2%	88.8%	0.7%
Belgium		34.7%	65.3%		37.3%	62.7%	2.6%
Bosnia and Herzegovina		16.1%	83.9%		11.9%	88.1%	-4.2%
Croatia		21.1%	78.9%		21.6%	78.4%	0.5%
Cyprus		16.1%	83.9%		16.1%	83.9%	
Czech Republic		16.0%	84.0%		15.5%	84.5%	-0.5%
Denmark		36.9%	63.1%		38.0%	62.0%	1.1%
Estonia	☒	19.8%	80.2%	☒	20.8%	79.2%	1.0%
Finland		38.0%	62.0%		41.5%	58.5%	3.5%
France		12.3%	87.7%		18.5%	81.5%	6.2%
Germany		32.8%	67.2%		32.2%	67.8%	-0.6%
Greece	☒	13.0%	87.0%		16.0%	84.0%	3.0%
Hungary	☒	9.1%	90.9%	☒	11.2%	88.8%	2.1%
Iceland	☒	33.3%	66.7%		33.3%	66.7%	
Ireland		13.9%	86.1%		13.3%	86.7%	-0.6%
Italy		6.8%	93.2%		21.1%	78.9%	14.3%
Latvia	☒	18.0%	82.0%		21.0%	79.0%	3.0%
Liechtenstein		24.0%	76.0%		24.0%	76.0%	
Lithuania		20.6%	79.4%		22.0%	78.0%	1.4%
Luxembourg		20.0%	80.0%		23.3%	76.7%	3.3%
Monaco		20.8%	79.2%		25.0%	75.0%	4.2%
Netherlands		34.7%	65.3%	☒	41.3%	58.7%	6.6%
Norway		37.0%	63.0%		37.9%	62.1%	0.9%
Portugal		25.2%	74.8%		28.3%	71.7%	3.1%
Slovenia		13.3%	86.7%		11.1%	88.9%	-2.2%
Spain		36.0%	64.0%		35.1%	64.9%	-0.9%
Sweden		46.4%	53.6%		46.4%	53.6%	
Switzerland	☒	26.5%	73.5%		28.5%	71.5%	2.0%
"The former Yugoslav Republic of Macedonia"		20.0%	80.0%		31.7%	68.3%	11.7%
Turkey		4.4%	95.6%		9.1%	90.9%	4.7%
Ukraine		4.9%	95.1%		8.4%	91.6%	3.5%
United Kingdom		19.7%	80.3%	☒	19.8%	80.2%	0.1%
Average		21.8%	78.2%		23.7%	76.3%	2.0%

Finalment, tancant aquest apartat, s'ha de reconèixer, per molt petita i limitada, el creixement de la representació de les dones a les càmeres baixes dels diferents països europeus.

b) Estats membres amb legislació sobre quotes:

Per a l'anàlisi d'aquest camp, es tindrà en compte la taula n°3 i figura n°3 de l'estudi i que figuraran a continuació:

Table 3. Member states which have adopted electoral quota laws

Member state	2005				2008				Evolution
	Quota	Sanction for non-compliance	Rank order rules	Women elected	Quota	Sanction for non-compliance	Rank order rules	Women elected	
Armenia	5%			5.3%	15%	Lists not accepted	Plurality Other	8.4%	3.1%
Belgium	50%	Lists not accepted	Other	34.7%	50%	Lists not accepted	Plurality Other	37.3%	2.6%
Bosnia and Herzegovina	33%	Lists not accepted	Other	14.3%	0%		Zippering System	11.9%	-2.4%
France	50%	Financial penalty		12.3%		Financial Penalty		18.5%	6.2%
"The former Yugoslav Republic of Macedonia"	30%	Lists not accepted		20%	30%	Lists not accepted	Plurality Other	31.7%	11.7%
Average				17.3%				21.6%	4.2%

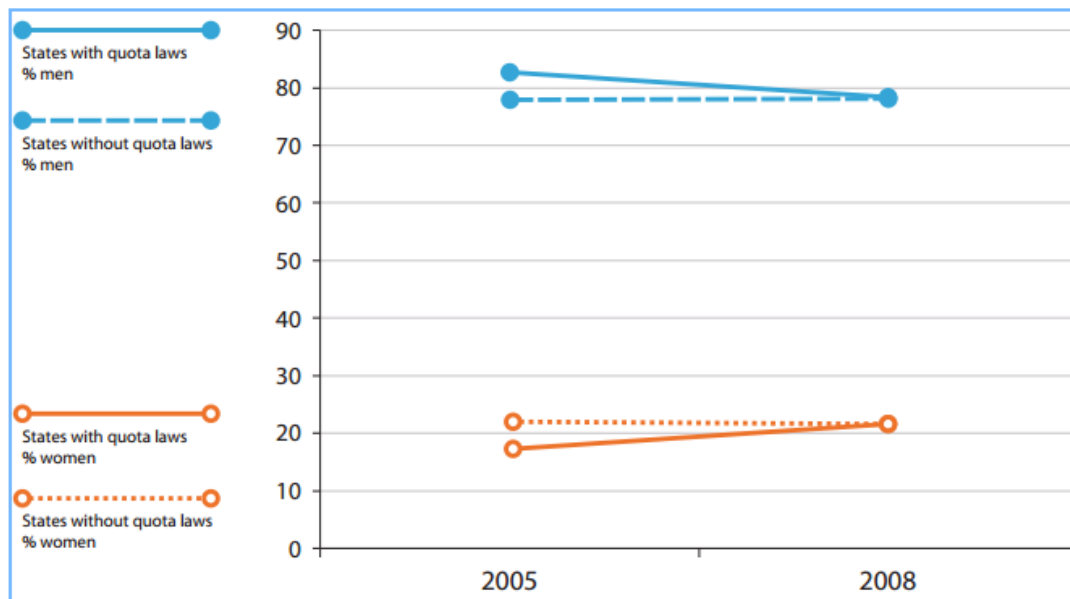
Observant els 5 països amb quotes fixades en el marc de les seves legislacions nacionals, de forma global i a mode de comparació dels diferents anys, 2005 i 2008, es pot percebre un augment de la mitjana de dones electes a les càmeres baixes. La mitjana passa del 17,3%, l'any 2005, al 21,6%, l'any 2008, la qual suposa un increment de 4,3 punts percentuals.

De forma més concreta, la tendència a l'alça ha estat diferent en funció del tipus de quota de cada país. I és que països com Armènia, l'any 2005 es movia amb una quota del 5% mentre que l'any 2008 aquesta augmenta fins al 15%. Tot i això, el país passa del 5,3% de dones electes al 8,4%, amb un increment de 3,1 punts percentuals.

La ex República Iugoslava de Macedònia i Bòsnia i Hercegovina, disposaven de quotes del 30% i 33%, respectivament, mentre que l'any 2008 l'únic canvi produït radica en què Bòsnia es desprèn de les quotes, fet que li provoca una reducció de les dones electes, el país passa del 14,3% (2005) al 11,9% (2008). Macedònia, mantenint la mateixa quota aconsegueix un augment del nombre de dones electes, passant del 20% (2005) al 31,7% (2008).

Bèlgica i França, disposaven de quotes del 50%, qüestió que va suposar que l'any 2005 obtinguessin un 34,7% i 12,3% de dones electes, respectivament. No obstant, l'any 2008, mentre Bèlgica mantenia la seva quota, la seva proporció de dones electes augmentava fins a un 37,3%. França, l'any 2008, amb les quotes cessades, aconseguí augmentar fins al 18,5 %.

Figure 3. Effect of electoral quota laws

Passant a l'anàlisi de l'efecte de les quotes, a través de la figura número 3, dir breument que la pràctica ha demostrat que l'evolució dels Estats amb un sistema de quotes és positiva per a la representació i participació de les mateixes, donat que, tal i com reflexa el propi gràfic, quan s'està en possessió d'un sistema de quotes, el percentatge de dones electes augmenta mentre que el percentatge d'homes disminueix, com a conseqüència.

c) Creació de quotes voluntàries des de partits polítics:

La taula següent mostra 11 països, on o bé tots els seus partits polítics o alguns d'ells disposen d'un sistema voluntari de quotes per a les seves llistes electorals.

Table 4. Member states where some/all political parties have created quota rules/regulations

Member state	2005			2008			Evolution
	by	Percentage/ range	% women elected	by	Percentage/ range	% women elected	
Belgium	Some	50%	34.7%	All parties	50%	37.3%	2.6%
Croatia	Some		21.1%	Some parties	30-40%	21.6%	0.5%
Cyprus	Some		10.0%	Some parties	20-30%	16.1%	6.1%
Germany	Some	33-50%	32.8%	Some parties	33-50%	32.2%	-0.6%
Iceland	Some	50%	33.3%	Some parties	40-50%	33.3%	0.0%
Lithuania	Some	30%	20.6%	Some parties	30%	22.0%	1.4%
Netherlands	Some	33-50%	34.7%	Some parties	50%	41.3%	6.6%
Norway	Some	50%	37.0%		40%	37.9%	0.9%
Portugal	Some	33%	25.2%	Some parties		28.3%	3.1%
Slovenia	Some	33%	13.3%	Some parties	25-40%	11.1%	-2.2%
"The former Yugoslav Republic of Macedonia"	Some	40%	20.0%	All parties	30.0%	31.7%	11.7%
Average			25.7%			28.4%	2.7%

A primera vista, es pot contemplar de forma genèrica com el percentatge de dones electes mostra un increment del 2,7%, comparant els anys 2005 i 2008 on la totalitat de dones electes als diferents països era del 25,7% i 28,4%, respectivament. Generalment, la tendència de quasi tots els països és d'un increment de la quantitat de dones pel que respecten als dos anys, tot i que en alguns casos es pot apreciar en dos països una disminució, tot i que mínima, els quals són Alemanya i Eslovènia.

Acabar, sense entrar en profunditat, remarcant que l'efecte de tals quotes voluntàries no és molt diferent de l'efecte de les quotes imposades per llei, les quals acaben millorant la representativitat i participació de les dones.

1.2 PODER LEGISLATIU_ CAMBRA ALTA:

D'aquesta secció en serà objecte d'anàlisi, i únicament, la representació de les dones a les cambres altes, donat que la informació, taules i gràfics, proporcionada per l'estudi respecte de les quotes imposades per llei o per partits polítics, aquests últims de forma voluntària, no permeten un anàlisi i comparació efectiva, ja que la informació concedida per part dels països no era suficient.

a) Homes i dones electes a Cambres altes:

La taula número 5 senyala l'evolució de la representació de les dones i dels homes de 10 països europeus, dels anys 2005 i 2008. En aquest cas, l'anàlisi es centrarà exclusivament al cas de les dones.

Table 5. Women and men elected representatives in upper houses

Member state	2005		2008		Evolution
	% women	% men	% women	% men	
Austria	27.4%	72.6%	31.7%	68.3%	4.3%
Belgium	37.8%	62.2%	40.8%	59.2%	3.0%
Bosnia and Herzegovina	6.7%	93.3%	13.3%	86.7%	6.6%
Czech Republic	12.3%	87.7%	13.6%	86.4%	1.3%
France	16.9%	83.1%	21.9%	78.1%	5.0%
Ireland	16.7%	83.3%	21.7%	78.3%	5.0%
Italy	7.0%	93.0%	18.0%	82.0%	11.0%
Netherlands	32.0%	68.0%	34.7%	65.3%	2.7%
Spain	24.8%	75.2%	30.0%	70.0%	5.2%
Switzerland	23.9%	76.1%	21.7%	78.3%	-2.2%
Average	20.6%	79.5%	24.7%	75.3%	4.1%

En primer lloc, la mitjana de dones electes a les cambres altes, l'any 2005, constituïa el 20,6%, mentre que l'any 2008 aquesta era del 24,7 %, provocant un increment de 4,1 punts percentuals.

Tots els països, excepte Suïssa mostraven un augment dels seus percentatges de dones electes l'any 2008. Els tres països amb un creixement més elevat són: Itàlia, Bòsnia i Hercegovina i Espanya, amb un 11%, 6,6% i 5,2% punts percentuals, respectivament. La resta de països es movien en variacions d'entre 1 i 5 punts percentuals amb l'excepció de Suïssa que aconseguí una disminució de 2,2 punts percentuals.

Finalment, s'ha de destacar que en general l'evolució de la representativitat de les dones en aquest tipus d'òrgan s'ha vist afavorida de forma positiva. I és que, l'evolució de la mitjana es situa fins a 4,1 punts percentuals d'increment, valor molt més elevat que en el cas de les cambres baixes, on l'evolució de la mitjana es situa a 2 punts percentuals. Per tant, d'aquí es pot extreure que la posició de les dones a les cambres altes és molt més bona que a les cambres baixes.

1.3 PODER EXECUTIU:

En aquest apartat, s'analitzarà solament la presència de les dones als Governos Nacionals, com a Caps d'Estat, Caps de Govern i com a Ministres.

a) Caps d'Estat:

La comparació que se'n pot despendre de la taula, dels anys 2005 i 2008, diferencia els càrrecs, tant homes com dones, escollits directament pels ciutadans i els designats pel Parlament.

Table 10. Heads of state

	2005		2008		Evolution
	% women	% men	% women	% men	
Elected by the citizens	13.3%	86.7%	10.0%	90.0%	-3.3%
Appointed by the parliament	7.7%	92.3%	0.0%	100.0%	-7.7%

El percentatge de dones electes com a Caps d'Estat per a la ciutadania, l'any 2005, era del 13,3%, el qual a la pràctica es traduïa en dues dones electes, mentre que aquesta xifra es veu reduïda fins a 3,3 punts percentuals l'any 2008, on s'arriba al 10% de dones electes, que a la pràctica també es tradueix en dues dones electes, però que en aquest cas la diferència radicava en què l'any 2008 el nombre d'homes com a Caps d'Estat era molt més major que l'any 2005.

En relació a les dones designades Caps d'Estat pels Parlaments, l'any 2005 representaven el 7,7% de la totalitat, el que era una única dona designada, mentre que l'any 2008 no existia cap dona designada Cap d'Estat, el percentatge del qual era lògicament del 0%. Per tant, l'evolució que es produeix en aquest sentit és negativa, de -7,7 punts percentuals.

No cal dir, per tancar el subapartat, que la representativitat de les dones en aquest àmbit, com a Caps d'Estat, és pèssima.

b) Caps de Govern:

Table 11. Heads of government

	2005		2008		Evolution
	% women	% men	% women	% men	
	0%	100.0%	5.1%	94.9%	5.1%

D'aquesta taula, es pot apreciar una clara divergència entre els anys 2005 i 2008, on el primer d'aquests, el percentatge de dones electes dels 31 països que varen contestar el qüestionari, era del 0%, mentre que l'any 2008, el qüestionar va ser contestat per a 39 Estats i el percentatge de dones electes es situava entre el 5,1%, mostrant una clara evolució, d'un increment de 5,1 punts percentuals, el qual a la pràctica es tractava de dues dones electes com a Caps de Govern.

En aquest cas, i comparant-la amb el subapartat a) relatiu a "Caps d'Estat", en aquest cas concret la condició de les dones és encara pitjor.

c) Ministres:

La taula número 12 reflecteix la condició de les dones i dels homes coma Ministres dels diferents governs nacionals de 31 països europeus, l'any 2005 i 2008.

Centrant-se altre cop en el cas específic de les dones, es pot apreciar que la mitjana de dones Ministres l'any 2005 era del 21,2%, mentre que de l'any 2008 aquesta representava el 24,4%, mostrant un increment de 3,2 punts percentuals.

Per anys, s'ha de remarcar els països on el percentatge de dones era superior al 40% i inferior a l'10%.

En primera instància, l'any 2005, únicament 6 països disposaven de més del 40% de dones Ministres en els seus governs respectius, els quals eren: Finlàndia, Espanya, Àustria, Suècia, Noruega i Alemanya amb el 44,4%; 50%; 50%; 52,4%; 44,4% i 42,9%, respectivament. Els països amb menys del 10% de dones exercint com a Ministres hi figuraven: Xipre, Armènia, Azerbaitjan, i Mònaco amb un 0% de dones Ministres, i Turquia amb un 4,5% de dones ministres. La resta de països es movien en intervals d'entre el 10% i el 30%

Table 12. Women and men ministers

Member state	2005		2008		Evolution
	% women	% men	% women	% men	
Armenia	0.0%	100.0%	11.1%	88.9%	11.1%
Austria	50.0%	50.0%	46.2%	53.8%	-3.8%
Azerbaijan	0.0%	100.0%	0.0%	100.0%	0.0%
Belgium	21.4%	78.6%	40.0%	60.0%	18.6%
Bosnia and Herzegovina	11.1%	88.9%	0.0%	100.0%	-11.1%
Croatia	30.8%	69.2%	20.0%	80.0%	-10.8%
Cyprus	0.0%	100.0%	9.1%	90.9%	9.1%
Czech Republic	17.6%	82.4%	11.1%	88.9%	-6.5%
Denmark	26.3%	73.7%	36.8%	63.2%	10.5%
Estonia	15.4%	84.6%	23.1%	76.9%	7.7%
Finland	44.4%	55.6%	60.0%	40.0%	15.6%
France	19.4%	80.6%	43.8%	56.3%	24.4%
Germany	42.9%	57.1%	37.5%	62.5%	-5.4%
Greece	10.0%	90.0%	11.1%	88.9%	1.1%
Hungary	11.8%	88.2%	15.4%	84.6%	3.6%
Iceland	25.0%	75.0%	33.3%	66.7%	8.3%
Ireland	20.0%	80.0%	20.0%	80.0%	0.0%
Italy	8.3%	91.7%	16.0%	84.0%	7.7%
Latvia	23.5%	76.5%	21.1%	78.9%	-2.4%
Liechtenstein	20.0%	80.0%	20.0%	80.0%	0.0%
Lithuania	15.4%	84.6%	15.4%	84.6%	0.0%
Luxembourg	14.3%	85.7%	14.3%	85.7%	0.0%
Monaco	0.0%	100.0%	0.0%	100.0%	0.0%
Netherlands	31.3%	68.8%	31.3%	68.8%	-0.1%
Norway	44.4%	55.6%	44.4%	55.6%	0.0%
Portugal	12.5%	87.5%	12.5%	87.5%	0.0%
Slovenia	18.8%	81.3%	17.6%	82.4%	-1.2%
Spain	50.0%	50.0%	52.9%	47.1%	2.9%
Sweden	52.4%	47.6%	45.5%	54.5%	-6.9%
Switzerland	14.3%	85.7%	42.9%	57.1%	28.6%
Turkey	4.5%	95.5%	4.2%	95.8%	-0.3%
Average	21.2%	78.9%	24.4%	75.6%	3.2%

En segons instància, l'any 2008, ja són vuit països els que aconseguen superar el 40% de dones escollides Ministres. Repeteixen, augmentant la seva anterior xifra, els països citats anteriorment, que l'any 2005 superaven el 40%, amb l'excepció d'Alemanya, que passa del 42,9% al 37,5%, i a més se li sumen França, Suïssa i Bèlgia, amb el 43,8%, 42,9% i 40%, respectivament. En quant als països amb menys dones exercint càrrecs ministerials, hi figuren Azerbaitjan, Bòsnia i Hercegovina i Mònaco amb el 0% de dones Ministres, i Turquia i Xipre amb el 4,2% i 9,1%, respectivament. En aquest cas, els països restants es mantenen en un interval del 10% i 37%.

Finalment, s'ha de concloure aquest subapartat reconeixent un increment lleuger de la presència de dones exercint càrrecs ministerials, tot i que la diferència sigui essent fortament notòria si es compara amb la dels homes. No obstant, s'ha de destacar que en aquesta tipologia de càrrecs la posició de les dones és molt més bona en relació als càrrecs de Cap d'Estat i de Govern.

2. CAP A ON ANEM? L' ESTRATÈGIA DEL CONSELL D'EUROPA:

Les raons per a les quals porten al Consell d'Europa moure fitxa per lluitar en contra de la discriminació entre homes i dones són vàries. Abans, però, s'ha de remarcar que és el que significa, per als mateixos, la igualtat de gènere: *“La igualtat de gènere significa igual visibilitat, apoderament, responsabilitat i participació tant per a les dones com per els homes en qualsevol àmbit de la vida pública o privada. També significa igualtat en l'accés i en la distribució dels recursos entre dones y homes⁴”*.

Existeix la consciència de quines son les raons o mancances que portarien a aconseguir la igualtat efectiva entre homes i dones. Per això es requeria:

- i. D'un canvi en les relacions entre els gèneres, l'apoderament de les dones, l'eliminació dels estereotips negatius tradicionals de gènere com a clau per aconseguir-la igualtat de gènere.
- ii. D'una participació més equilibrada de les dones en la presa de decisions.
- iii. Del reconeixement del paper de les dones a la societat, comunitats i economies i els costos de la seva desigualtat.
- iv. D'acció respecte a la crisi i les mesures d'austeritat, les quals han contribuït a l'augment de la desigualtat de gènere, donat que aquestes han tingut un impacte més fort cap a les dones.

Per tots aquests motius, el Consell d'Europa, a través del Comitè de Ministres celebrat el novembre del 2013, decideix lluitar per a la igualtat entre homes i dones. D'aquesta manera, es creu convenient la creació de polítiques i accions en els diferents àmbits, per una banda, i la promoció, seguiment, coordinació i avaluació de totes aquestes, per una altre.

Remarcar de forma considerable, la posició donada a la lluita per a la igualtat de gènere en el sí del Consell d'Europa, la qual es tracta d'un repte per a la protecció dels Drets humans, el funcionament de la democràcia, el respecte de l'Estat de Dret i el creixement econòmic i la competitivitat. Els tres primers reptes dels quals no son ni més ni menys que els objectius del propi Consell d'Europa. Per tant, d'aquí es pot veure com s'exalta la necessitat de lluitar per a la igualtat de gènere, com a conseqüència del greu obstacle que suposa la desigualtat de gènere i no lluitar per combatre-la.

⁴ - Council of Europe. Gender Equality Strategy 2014-2017. Recuperat de <www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-strategy>

És en aquest context en el qual sorgeix “*L’Estratègia d’Igualtat de Gènere 2014-2017*”, basada en el patrimoni jurídic i polític del Consell d’Europa en la respectiva matèria.

El progrés, l’apoderament de les dones i la realització efectiva de la igualtat de gènere en els Estats membres es fixen com els principals objectius per a l’estratègia, els quals es compliran mitjançant l’establiment de cinc objectius estratègics diferents.

2.1 Objectius estratègics:

De les 5 estratègies fixades per al compliment global de l’Estratègia en sí, és l’objectiu número 4 del que es fonamenta més concretament aquest treball. Els objectius estratègics marcats són els següents:

- I. **Objectiu n° 1 “*Combatre els estereotips de gènere i el sexisme*”:** En primer lloc, es considera de forma genèrica que els estereotips de gènere suposen un seriós obstacle per aconseguir una igualtat de gènere real i alimenten la discriminació de gènere. I de forma més precisa, que els estereotips relacionats amb les dones són a la vegada el resultat i la causa d’actituds, valors, normes i prejudicis en contra de les dones per tal de justificar i mantenir les relacions històriques de poder dels homes sobre les dones. Per aquestes raons s’estableixen una sèrie de mesures per tal de fer front als estereotips.
- II. **Objectiu n°2 “*Prevenir i combatre la violència cap a les dones*”:** Assumint que la violència cap a les dones encara està molt estesa a nivell europeu, es creu necessari reforçar el Conveni del Consell d’Europa sobre la prevenció i lluita contra la violència cap a les dones i la violència domèstica, coneguda com a la Convenció d’Istanbul, com a major instrument internacional de major abast per fer front a la violència cap a les dones. Per això aquest objectiu es limita a preveure determinades accions per a reforçar de la Convenció.
- III. **Objectiu n°3 “*Garantir l’accés igualitari de les dones a la justícia*”:** Com no podia ser diferent de totes els altres àmbits, es produeix un accés desigual a la justícia entre dones i homes. I així ho ha posat de manifest un estudi sobre l’accés de les dones a la justícia, elaborat pel Tribunal Europeu de Drets Humans. Des d’obstacles en els marcs nacionals fins a prejudicis i

barreres culturals, constitueixen les causes de tal qüestió, que són més intenses en els casos de violència de gènere o de dones en situació de vulnerabilitat. Per a tot el conjunt, l'estratègia preveu una sèrie d'accions al respecte.

IV. **Objectiu nº4 “Aconseguir una participació equilibrada de les dones i els homes en la presa de decisions tant polítiques com públiques”:** En aquest àmbit es posa de manifest la necessitat d'una participació equilibrada de les dones i homes en la presa de decisions, tant en l'àmbit públic com polític. En virtut d'aquests objectius s'estableixen les prioritats que han de perseguir les accions, i son:

- a) Aconseguir la participació equilibrada de les dones i dels homes en la vida pública i política i a qualsevol òrgan de presa de decisions, establint un mínim del 40%, sota del qual no hi pot romandre cap gènere.
- b) Controlar els progressos sobre la participació de les dones en els processos de presa de decisions, la visibilitat de les dades i les bones pràctiques dels Estats membres. Al qual se li afegixen mesures sobre sistemes electorals, llinars de paritat, entre d'altres.
- c) Identificar mesures amb l'objectiu d'apoderar a les dones candidates i electes per facilitar i impulsar la seva participació en les diferents eleccions, ja siguin presidencials, regionals o locals.
- d) Aconseguir una participació equilibrada en els òrgans del Consell d'Europa, a les institucions i en processos de presa de decisions.

V. **Objectiu nº5 “Aconseguir la transversalitat de gènere en totes les polítiques i mesures”:** En aquest cas, es recomana als diferents Estats membres l'adopció de mètodes per a la implementació de l'estratègia de transversalitat de gènere, la qual implica la incorporació de la perspectiva de gènere a totes les polítiques, a tots els nivells, fases i actors implicats en l'adopció de polítiques. A més a més, s'estén l'àmbit d'actuació de tal objectiu en el propi marc intern del Consell d'Europa.

2.2 Actors que hi intervenen:

Passant ja a l'anàlisi del paper d'altres actors al respecte, s'ha de remarcar la pluralitat d'òrgans que han de donar suport i contribució en la consecució dels objectius d'aquesta estratègia. En quant al paper que han d'adoptar els diferents actors, els següents:

- a) Comissió d'Igualtat de Gènere: Com a grup intergovernamental d'experts sobre la matèria, se'ls hi encomana la tasca de dirigir el programa d'Igualtat de Gènere, assessorar i incloure els diferents components, fer d'enllaç amb els altres organismes intergovernamentals corresponents, aportar coneixements i organitzar un fòrum en el qual es puguin intercanviar les bones pràctiques i assumptes d'interès. És més, aquesta ha de realitzar un balanç dels resultats obtinguts i preparar informes anuals, com a mitjà d'avaluació de la implementació d'aquesta estratègia.
- b) Coordinador temàtic del Comitè de Ministres sobre la igualtat de gènere i tractament il·legal de persones: Aquesta figura només s'encarregaria de facilitar els debats en el si del Comitè de Ministres en tots aquells àmbits relacionats amb l'estratègia.
- c) Els punts focals nacionals: Aquests, designats a nivell intern dels diferents Estats membres, exercirien de vincle entre el Consell d'Europa i els actors i mecanismes responsables d'Igualtat a nivell nacional.
- d) Els relators d'Igualtat de Gènere: Figures que serien escollits des del propi Consell d'Europa, en els diferents òrgans de la mateixa, on exerciran la tasca d'identificació dels mitjans per integrar la perspectiva de gènere en el funcionament, els programes i les activitats de tals estructures. A més a més, i amb la cooperació de la Comissió d'Igualtat, mencionada anteriorment, se'ls hi encomana la identificació de noves mesures o activitats per tal de fomentar la igualtat de gènere.
- e) Equips per a transversalitzar la igualtat de gènere: Per últim, es preveuen aquests equips, els quals s'han d'encarregar de compartir informació i coneixements tècnics, donar visibilitat dels resultats aconseguits, identificar accions comunes i propostes per tal de facilitar la implementació de l'estratègia.

Tancant aquest apartat, s'ha de destacar que a banda del paper dels actors, descrits amb anterioritat, es preveu la col·laboració dels principals socis del Consell d'Europa en l'adopció de l'estratègia, entre els quals hi figuren la Unió Europea, ONU Mujeres, i la Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa (OSCE). D'altre manera, es busca la implicació de les organitzacions de la societat civil, els Parlaments, sector privat, entre d'altres.

CONCLUSIONS:

(A) REFLEXIONS DES D'UNA PERSPECTIVA TEÒRICA I COMPARATIVA:

Un cop s'ha vist el context del qual es parteix, se'n pot concloure, i com s'ha dit varies vegades en el seu respectiu apartat, que s'ha tendit a evolucionar de forma positiva en els termes de representació i participació de les dones en els màxims òrgans de representació política. Tot i això, es pot estimar una clara dissimilitud entre els diferents òrgans estudiats. De forma conjunta comparteixen millores evidenciades, tot i que mínimes, mentre que sí que es pot apreciar una tendència a l'alça quan parlem del poder legislatiu, i d'una tendència a la baixa o d'estancament quan parlem de la quantitat de dones exercint com a Caps d'Estat, mentre que la situació en sí és de millora pel que respecta a dones exercint de Caps de Govern, i encara més ho és la presència de dones a càrrecs ministerials.

És més, s'ha d'accentuar en la importància de les quotes, tant si són imposades per llei com si són adoptades voluntàriament per partits polítics. És una pena que existeixin tals quotes, que no són més que la manifestació de la incapacitat del propi sistema en la millora de la condició de les dones a la política. Per tant, aquestes són necessàries i com s'haurà vist, independentment del tipus de quota adoptat, i a excepció d'algun cas, sempre han millorat considerablement la representació de les dones. Clar exemple n'és el cas de Bòsnia i Hercegovina, indicat anteriorment quan es parlava de cambres baixes, on el pas d'un escenari amb quotes a un escenari sense quotes va invertir la situació, provocant la disminució de dones electes fins a 2,4 punts percentuals.

Pel que fa a l'Estratègia adoptada pel Consell d'Europa, s'ha de concloure remarcant el seu caràcter ambiciós en la lluita per a la igualtat de les dones. Es busca el progrés i l'apoderament de les dones, a través de la busca, identificació, anàlisi de les situacions a millorar, per a llavors fer recomanacions de polítiques i accions dirigides als Estats membres, les quals tenen tot el poder d'adoptar i prendre les mesures que creguin convenients, podent ser totes elles diferents en intensitat i en heterogeneïtat. D'aquí únicament vull remarcar el caràcter limitat de la mesura, que no és més que el paper limitat que pot tenir el Consell d'Europa en els afers interns i nacionals dels diferents Estats membres, donat que la lluita per a la igualtat incideix a moltes matèries diferents, el que són també competències diferents.

Relacionant la situació de partida de les dones, exposada en el seu moment, amb l'Estratègia del Consell d'Europa, es podria veure fins a quin punt aquesta última és suficient per a la millora de la representació i participació política de les dones. L'objectiu estratègic número 4 de la mesura, relativa a la matèria, entre de les mesures que s'hi preveuen, destacar-ne el fet de que el propi Consell en vulgui ser un exemple, defensant una participació equilibrada en els seus diferents òrgans interns. Les restants mesures, juguen la mateixa lògica, exposada anteriorment, on l'activitat o acció del Consell es limita en "aconseguir, controlar, identificar", verbs que tornen a evidenciar el seu caràcter limitat.

Per acabar, no es pot menysprear l'estratègia del Consell d'Europa, tot i el seu caràcter limitat, però tampoc es pot negar que qui gaudeix del poder per a canviar i apostar per a una representació i participació equilibrada de les dones són els propis Estats, individualment considerats.

(B) REFLEXIONS DES D'UNA PERSPECTIVA PERSONAL:

De veritat que no em calia fer un anàlisi com el fet per acabar conclouent en què la representació i participació de les dones a la política, en concret, a les esferes de màxim poder de decisió d'aquesta, i així com en altres molts més altres àmbits de la vida, és deplorable, tant a Europa com a qualsevol altre part del món. I és que sembla ser que les dones no tenim la mateixa credibilitat. No és problema d'una única cultura, tradició, sistema polític democràtic o no... sinó de l'enutjós llegat del passat que encara ens segueix pesant, on les dones estaven sota el domini masculí i on tampoc tenien veu ni vot.

Moltes vegades, reflexionant em pregunto el perquè les decisions han de ser preses, majoritàriament per homes, en detriment de les dones, i és que, què és el que fa que se'ns exclogui de les esferes de poder? Perquè les dones no podem ser iguals de responsables i de voler incidir en el dia a dia de les persones, prenent decisions que els afectin? Perquè el poder és tan sols pels homes i de quasi cap dona? A cas és el mateix un mateix discurs predicat per un home que per una dona? I a qui es creurien abans, a un home o a una dona?

Hi ha moltes preguntes que no calen resposta, tots sabem quina és la cruel realitat i a vegades és millor no perdre temps en respondre-la i invertir tots els esforços per intentar invertir la situació, en termes equitatius.

Creuré i defensaré el paper de les dones en qualsevol òrgan de presa de decisió, tant en l'àmbit públic i polític com en qualsevol altre de la vida, perquè em nego a creure en un futur decidit i liderat pels homes, perquè el passat ja va ser el que era i que ara només ens serveixi com a exemple del que no s'ha d'arribar, sense caure en el mateix, perquè m'agradaria una societat conscienciada, tant per part de les dones com dels homes, de la més que possible aportació de les dones en les altres esferes fóra de l'àmbit familiar i patriarcal, i perquè sobretot no valgui que els homes puguin decidir per als homes i per a les dones, i que les dones no gaudeixin ni tan sols del poder de decidir per a les mateixes, com per molt menys poder decidir pels homes.

BIBLIOGRAFIA:

- Council of Europe. *Gender Equality Strategy 2014-2017*. Recuperat de <
www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-strategy>
- Council of Europe. “*Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers to member states on gender equality standards and mechanisms*”
Recuperat de
<https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d4aa3>
- ONU Mujeres. “*Liderazgo y participación política*”. Recuperat de <
<http://www.unwomen.org/es/what-we-do/leadership-and-political-participation>>
- ONU Mujeres. “*Mujeres en la política: 2014*” Recuperat de <
http://www.ipu.org/pdf/publications/wmnmmap14_sp.pdf>
- Taveres, Regina. “*Parity democracy: a far cry from reality*”. Directorate
General of Human Rights and Legal Affairs, 2010, Estrasburg.